

**საქართველოს უზენაესი სასამართლო
განჩინება
საქართველოს სახელით**

საქმე №-10210016001559369

საქმე №ას-223-223-2018

20 აპრილი, 2018

წელი

№ას-223-223-2018 ა-----ა

ქ. თბილისი

**სამოქალაქო საქმეთა პალატა
შემადგენლობა:**

**ზურაბ ძლიერიშვილი (თავმჯდომარე, მომხსენებელი),
ბესარიონ ალავიძე, ეკატერინე გასიტაშვილი**

სხდომის მდივანი – ლელა სანიკიძე

კასატორი – შპს „მ-----ი“ (შემდგომში – მოპასუხე)

მოწინააღმდეგე მხარე – ი---- ა-----ა (შემდგომში – მოსარჩელე)

**გასაჩივრებული გადაწყვეტილება – ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს
სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 12 დეკემბრის გადაწყვეტილება**

**კასატორის მოთხოვნა – გასაჩივრებული განჩინების გაუქმება და ახალი
გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა**

**დავის საგანი – შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტის შესახებ შეთანხმების
ბათილად ცნობა, ზიანის ანაზღაურება**

აღწერილობითი ნაწილი:

სასარჩელო მოთხოვნა:

1. ი---- ა-----ამ (შემდგომში – მოსარჩელე) სარჩელი აღძრა სასამართლოში შპს „მ-----ის“ (შემდგომში – მოპასუხე) მიმართ 2016 წლის 25 ივლისს მხარეთა შორის შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტის შესახებ გაფორმებული შეთანხმების ბათილად ცნობის, მუშაობის პერიოდში ზეგანაკვეთურად შესრულებული სამუშაო საათების ანაზღაურების მიზნით, მოსარჩელისათვის 12400,56 ლარისა და შრომითი ხელშეკრულების დარღვევისათვის მიუღებელი ხელფასის – 3004 ლარის გადახდის შესახებ.

სარჩელის საფუძვლები:

2. მოსარჩელის განმარტებით, მუშაობდა მოპასუხე საზოგადოებაში მზარეულად, რა დროსაც დაკისრებულ მოვალეობას ასრულებდა კეთილსინდისიერად, მუშაობდა ზეგანაკვეთურად.

3. მოსარჩელის მითითებით, მოპასუხე ორგანიზაციის კადრების თანამშრომელმა იძულებითა და მოტყუებით მოაწერინა ხელი შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტის შესახებ შეთანხმებაზე. მას ზეგანაკვეთური სამუშაოს საფასური არ მიუღია.

მოპასუხის პოზიცია:

4. მოპასუხემ სარჩელი არ ცნო და მიუთითა, რომ მოსარჩელესთან შრომითი ურთიერთობა შეწყდა საქართველოს შრომის კოდექსის მოთხოვნათა სრული დაცვით, მხარეთა შეთანხმებით, რის გამოც არ არსებობს სარჩელის დაკმაყოფილების საფუძველი.

პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი:

5. ბათუმის საქალაქო სასამართლოს 2017 წლის 28 ივნისის გადაწყვეტილებით სარჩელი არ დაკმაყოფილდა, რაც მოსარჩელემ გაასაჩივრა სააპელაციო წესით.

სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილების სარეზოლუციო ნაწილი და ფაქტობრივ-სამართლებრივი დასაბუთება:

6. ქუთაისის სააპელაციო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2017 წლის 12 დეკემბრის გადაწყვეტილებით სააპელაციო საჩივარი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, გასაჩივრებული გადაწყვეტილება გაუქმდა და სარჩელი ნაწილობრივ დაკმაყოფილდა, მოპასუხეს მოსარჩელის

სასარგებლოდ დაეკისრა 12 400 ლარისა და 56 თეთრის გადახდა შემდეგ გარემოებათა გამო:

7. სააპელაციო სასამართლომ დაადგინა, რომ 2015 წლის 23 მაისიდან მოსარჩელე მუშაობდა მოპასუხე ორგანიზაციაში მზარეულად.

8. შრომითი ხელშეკრულება დაიდო 2016 წლის 23 ნოემბრამდე. აპელანტის ყოველთვიური ანაზღაურება, საშემოსავლო გადასახადის გარეშე, შეადგენდა 700 ლარს, ხოლო საშემოსავლო გადასახადის ჩათვლით – 875 ლარს.

9. ხელშეკრულების 3.2. პუნქტის თანახმად, კვირაში სამუშაო საათების რაოდენობა არ უნდა ყოფილიყო 40 საათზე მეტი. ე.ი. აპელანტს უნდა ემუშავა კვირაში 5 დღე, ყოველდღიურად – 8 საათი, თუმცა იგი ყოველდღიურად, 8 საათის ნაცვლად, 12 საათს მუშაობდა, კვირაში კი, 5 დღის ნაცვლად, – 6 დღეს.

10. 2016 წლის 25 ივლისს მხარეებმა შრომითი ურთიერთობა ერთობლივად, 2016 წლის 9 აგვისტოდან შეწყვიტეს, თუმცა შესრულებული ზეგანაკვეთური სამუშაოს ღირებულება დამსაქმებელს აპელანტისთვის არ გადაუხდია.

11. სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ მხარეთა შეთანხმება შრომითი ხელშეკრულების თაობაზე ნამდვილია.

12. საქართველოს შრომის კოდექსის (შემდგომში – სშკ) 37-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ე“ ქვეპუნქტის თანახმად, მხარეთა წერილობითი შეთანხმება შრომითი ხელშეკრულების შეწყვეტის ერთ-ერთი საფუძველია. შესაბამისად, მხარეები უფლებამოსილი იყვნენ, შრომითი ურთიერთობები ამ გზით შეეწყვიტათ.

13. სააპელაციო პალატის მოსაზრებით, აპელანტმა ვერ დაამტკიცა ის გარემოება, რომ გარიგებაში ნება შეცდომით, მოტყუებით ან იძულებით გამოავლინა. აპელანტის მიერ გამოვლენილი ნების ნაკლს არ ადასტურებს მხოლოდ შეთანხმების ტექსტში არსებული ჩანაწერი, რომ „შრომითი ხელშეკრულების ვადა ამოიწურება 2016 წლის 23 მაისს“. მართალია, 2016 წლის 23 მაისის შეთანხმების დადების დროისათვის უკვე გასული იყო, თუმცა თავად ტექსტში იგი ნახსენები იყო მომავალ დროში. ეს კი ნიშნავს, რომ ზემოხსენებული თარიღი შეთანხმებაში ჩაიწერა შეცდომით და მას ნების გამოვლენაზე გავლენა არ მოუხდენია.

14. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის (შემდგომში – სსკ) 78-ე მუხლის თანახმად, კი ამგვარი წვრილმანი შეცდომები გარიგების ბათილობას არ იწვევს. ასეც რომ არ იყოს, თავად აპელანტის თქმით, მან ხელი შეთანხმებას წაუკითხავად მოაწერა. ამ ვითარებაში კი ტექსტში არსებული ჩანაწერები მისი ნების გამოვლენაზე ვერანაირ გავლენას მოახდენდა.

15. ამრიგად, 2016 წლის 9 აგვისტოს შემდეგ მხარეთა შორის შრომითი ურთიერთობა შეწყვეტილი იყო და დამსაქმებელს ხელფასის გადახდის ვალდებულება აღარ ჰქონდა.

16. სააპელაციო პალატამ გაიზიარა საქალაქო სასამართლოს პოზიციას, რომ მოპასუხის კონკრეტული თანამშრომელი უფლებამოსილი იყო, დამსაქმებლის სახელით 2016 წლის 25 ივლისის შეთანხმება დაედო.

აღსანიშნავია, რომ აპელანტთან დადებულ შრომით ხელშეკრულებასაც ხელი ამ პირმა მოაწერა. შესაბამისად, ამ ნაწილში სარჩელის დაკმაყოფილების საფუძვლები არ არსებობს.

17. ამავედროულად, სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ ზეგანაკვეთური სამუშაოს შესრულებისათვის ანაზღაურების მიღების უფლება აპელანტს არ დაუკარგავს.

18. შეთანხმების ტექსტში აღნიშნულია: „დასაქმებული“ აცხადებს და ადასტურებს, რომ მის მიერ ნამუშევარი საათები, მათ შორის, ზეგანაკვეთური საათები „დამსაქმებლის“ მიერ ანაზღაურებულია სრულად და ჯეროვნად. აქედან გამომდინარე, „დასაქმებული“ ადასტურებს, რომ „შეთანხმების“ ხელმოწერის დღის მდგომარეობით „დამსაქმებლისგან“ არ ეკუთვნის რაიმე სახის კომპენსაცია ან დამარტებითი თანხა. „დასაქმებული“ ასევე ადასტურებს, რომ „დამსაქმებლის“ მიმართ არ გააჩნია რაიმე სახის პრეტენზია თუ მოთხოვნა „შრომითი ხელშეკრულებიდან“ გამომდინარე ან მასთან დაკავშირებით“.

19. უპირველეს ყოვლისა, ამ ტექსტიდან გამომდინარეობს, რომ აპელანტმა დამსაქმებლის სასარგებლოდ ზეგანაკვეთური სამუშაო შეასრულა. წინააღმდეგ შემთხვევაში, მისი ანაზღაურების თაობაზე „შეთანხმებაში“ საუბარი არ იქნებოდა.

20. მნიშვნელოვანია, რომ აპელანტის მიერ ზეგანაკვეთური სამუშაოს შესრულების ფაქტი, თუმცა არა სარჩელში მითითებული ოდენობით, მოწინააღმდეგე მხარემაც დაადასტურა.

21. ამრიგად, დავის გადაწყვეტისათვის არსებითად მნიშვნელოვანია, თუ რა სახის ნება იქნა გამოვლენილი ამ გარიგებაში აპელანტის მიერ.

22. სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ თავისი სამართლებრივი ბუნებით, ზემოაღნიშნული ტექსტი არის კრედიტორის მიერ ვალდებულების შესრულების ფაქტის დადასტურება, თუმცა იმისათვის, რომ ამგვარი ნება – ნამდვილად, ხოლო ხელშეკრულება დადებულად ჩაითვალოს, სსკ-ის 327-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, აუცილებელია მხარეები მის ყველა არსებით პირობაზე შეთანხმდნენ საამისოდ გათვალისწინებული ფორმით.

23. ვალდებულების შესრულების დამდასტურებელი ნების გამოვლენის არსებითი პირობები მოცემულია ამავე კოდექსის 430-ე მუხლში. როგორც ამ ნორმიდან ჩანს, არსებითი პირობა, რომელზეც მხარეები უნდა შეთანხმებულიყვნენ, იყო ვალის მოცულობა. ამ პირობაზე კი მხარეები არ შეთანხმებულან, კერძოდ, ხელშეკრულებაში არ არის მითითებული, თუ რამდენი ზეგანაკვეთური საათი იმუშავა აპელანტმა მოწინააღმდეგე მხარის სასარგებლოდ და რა თანხა გადაუხადა დამსაქმებელმა მას ამისთვის. მნიშვნელოვანია, რომ „შეთანხმება“ აღნიშნულზე მითითებასაც კი არ შეიცავს.

24. ამდენად, ამ ნაწილში მხარეთა შორის შეთანხმება დადებული არ არის. ეს კი ნიშნავს, რომ ხელშეკრულების საფუძველზე, აპელანტს მოწინააღმდეგე მხარის მიმართ მოთხოვნის უფლება არ დაუკარგავს.

25. ასეც რომ არ იყოს, აპელანტი მოწინააღმდეგე მხარისაგან ზეგანაკვეთური სამუშაოსათვის 12400,56 ლარს ითხოვს, ამ ოდენობის თანხა კი

დამსაქმებელს მისთვის უთუოდ არ გადაუხდია. ეს კი ნიშნავს, რომ თუ აპელანტის მოთხოვნა მართებულია, მას შეთანხმებაში ნება შეცდომით გამოუვლენია. ამგვარი არსებითი შეცდომა კი, სსკ-ის 73-ე მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, შეცილების საფუძველია.

26. სსკ-ის 79-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სააპელაციო სასამართლომ მიიჩნია, რომ აპელანტი გარიგებას შეეცილა 2016 წლის 10 აგვისტოს, ხოლო ზეგანაკვეთური სამუშაოსათვის ანაზღაურება მოითხოვა 2016 წლის 23 აგვისტოს, ამ დროისთვის კი 2016 წლის 25 ივლისიდან ერთი თვე გასული არ იყო. ამრიგად, აღნიშნულ ნაწილში გარიგება დადებულია როდესაც ჩავთვალოთ, აპელანტს იგი დადგენილ ვადაში და დადგენილი წესით შეცილებული აქვს. აპელანტის პრეტენზიის ნამდვილობის გასარკვევად აუცილებელია იმის დადგენა, თუ რა მოცულობისა და ღირებულების ზეგანაკვეთური სამუშაო შეასრულა მოწინააღმდეგე მხარის სასარგებლოდ.

27. სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ ამ შემთხვევაში, საქალაქო სასამართლომ მტკიცების ტვირთი მხარეებზე შეცდომით გადაანაწილა. ზოგადად, მტკიცების ტვირთი მტკიცების საგანთანაა დაკავშირებული, ხოლო მტკიცების საგანს მატერიალური სამართალი განსაზღვრავს. ამის გამო, მტკიცების ტვირთიც, ძირითადად, სწორედ მატერიალური სამართლით განისაზღვრება.

28. როგორც სშკ-ის 38-ე მუხლის მე-7 პუნქტის, ასევე სსკ-ის 427-ე მუხლის შინაარსიდან გამომდინარე, ვალდებულების შეწყვეტის მტკიცება მოვალეს ეკისრება, თავის მხრივ კი, კრედიტორმა ვალდებულების არსებობა უნდა დაამტკიცოს.

29. ზემოთ აღნიშნა ის გამორეობა, რომ აპელანტის მიერ ზეგანაკვეთური სამუშაოს შესრულება დამტკიცებულია. ამრიგად, აპელანტმა თავისი მოთხოვნის საფუძველი დაამტკიცა.

30. ამის შემდეგ, მოწინააღმდეგე მხარეს უნდა დაემტკიცებინა, თუ კონკრეტულად რამდენი საათის განმავლობაში ასრულებდა აპელანტი ზეგანაკვეთურ სამუშაოს და რამდენი გადაუხადა მან ამ სამუშაოს შესრულებისათვის. აღნიშნავია ისიც, რომ ამ გარემოებებს აპელანტი ობიექტურადაც ვერ დაამტკიცებდა, რადგან მათი დამადასტურებელი ყველა მტკიცებულება მოწინააღმდეგე მხარეს გააჩნდა.

31. სააპელაციო პალატამ დამატებით მიუთითა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს 2014 წლის 10 აპრილის განჩინებაზე №ას-18-18-2014 საქმეზე, რომელშიც საკასაციო სასამართლომ საერთო სასამართლოების ერთიან პრაქტიკასთან შესაბამისად მიიჩნია სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობა იმის თაობაზე, რომ: „მოსარჩელის მიერ არასამუშაო დროს შრომითი მოვალეობების შეუსრულებლობის, მოსარჩელის მიერ არასამუშაო დროს სამუშაოს (ზეგანაკვეთური სამუშაოს) შესრულების თაობაზე მხარეთა შორის ზეპირი შეთანხმების არარსებობის და ასეთი სამუშაოს შესრულების საჭიროების არარსებობის ფაქტების მტკიცების ტვირთი ეკისრებოდა დამსაქმებელს.“

32. გარდა ამისა, საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატამ 2016 წლის 29 იანვრის განჩინებაში საქმეზე №ას-445-424-2015 განმარტა: „მოსარჩელის მითითება, რომ იგი უკანონოდ გაათავისუფლეს სამსახურიდან, მტკიცების ტვირთს აბრუნებს და დამსაქმებელს დასაქმებულის სამსახურიდან მართლზომიერად გაათავისუფლების მტკიცების ვალდებულებას აკისრებს“ (ამასთან, დაკავშირებით, იხ. აგრეთვე – 2015 წლის 15 დეკემბრის განჩინება საქმეზე №ას-1056-996-2015; 2015 წლის 15 დეკემბრის გადაწყვეტილება საქმეზე №ას-761-720-2015).

33. აღნიშნულიდან გამომდინარე, სააპელაციო პალატამ მიიჩნია, რომ მითითებული ფაქტების მტკიცების ტვირთი მოპასუხეს ეკისრებოდა, მას თავისი პოზიციის დასადასტურებლად არცერთი მტკიცებულება არ წარუდგენია.

34. ამის შესაბამისად, სააპელაციო პალატამ დამტკიცებულად ჩათვალა აუდიტის დასკვნაში აღნიშნული გარემოებები იმის თაობაზე, რომ 2015 წლის 23 მაისიდან 2016 წლის 8 აგვისტოს ჩათვლით აპელანტმა ზეგანაკვეთურად იმუშავა 464 საათი. მხარეთა შორის დადებული ხელშეკრულების 5.4. პუნქტის თანახმად, ზეგანაკვეთურ საათში დამსაქმებელს დასაქმებულისათვის უნდა გადაეხადა სტანდარტული საათობრივი ანაზღაურების საფასურზე 1,25%-ით გაზრდილი თანხა.

35. აუდიტის დასკვნის თანახმად, კი ამ თანხამ შეადგინა 12400,56 ლარი.

36. სშკ-ის მე-17 მუხლის მეოთხე პუნქტის თანახმად, ზეგანაკვეთური სამუშაო ანაზღაურდება ხელფასის საათობრივი განაკვეთის გაზრდილი ოდენობით. ამ ანაზღაურების ოდენობა განისაზღვრება მხარეთა შეთანხმებით. ამ ნორმის საფუძველზე მოწინააღმდეგე მხარემ აპელანტს 12400,56 ლარი უნდა გადაუხადოს.

37. სააპელაციო პალატა არ დაეთანხმა აპელანტს, რომ შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტის დროს მის მიმართ განხორციელდა დისკრიმინაციული მოპყრობა, რადგან აღნიშნულის დამადასტურებელი ფაქტები მას სასამართლოსათვის არ წარმოუდგენია.

კასატორის მოთხოვნა და საფუძვლები:

38. სააპელაციო სასამართლოს განჩინებაზე მოპასუხემ შეიტანა საკასაციო საჩივარი, მოითხოვა მისი გაუქმება და ახალი გადაწყვეტილებით სარჩელის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმა შემდეგი საფუძვლებით:

39. კასატორმა მიიჩნია, რომ სააპელაციო სასამართლომ არასწორად შეაფასა 2016 წლის 25 ივლისის ხელშეკრულების შინაარსი და ჩათვალა, რომ ხელშეკრულებაში არ არის მითითებული ვალის მოცულობა. აღნიშნულის საფუძველზე სასამართლომ დაადგინა, რომ ამ ნაწილში მხარეთა შორის შეთანხმება არ დადებულია.

40. მხარის მოსაზრებით, სსკ 430-ე მუხლი მხარეებს არ ავალებს, დეტალურად აღწერონ ვალდებულების ყველა დეტალი. 2016 წლის 25 ივლისის

ხელშეკრულების მე-6 მუხლის თანახმად, „დასაქმებული აცხადებს და ადასტურებს, რომ მის მიერ ნამუშევარი საათები, მათ შორის, ზეგანაკვეთური დრო დამსაქმებლის მიერ ანაზღაურებულია სრულად და ჯეროვნად.“ ვალის მოცულობის განმსაზღვრელია სიტყვები „სრულად და ჯეროვნად“, ისევე, როგორც იქნებოდა მხარეებს ვალდებულების მხოლოდ ნახევარი რომ მიეჩნიათ შესრულებულად. ამ დროს მხარეები ვალდებულების მოცულობის განსაზღვრისათვის მიუთითებენ ხელშეკრულებაზე, რომლის საფუძველზეც წარმოიშობა თანხის გადახდის ვალდებულება. სწორედ ამგვარად ხდება მიღება-ჩაბარების აქტის გაფორმება, სადაც კრედიტორი ვალდებულების დეტალური აღწერის მაგივრად ზოგადად წერს, რომ მან მიიღო ნივთი/შესრულება და არ გააჩნია პრეტენზია მასთან დაკავშირებით. სსკ-ის 360-ე მუხლის პირველი მუხლის თანახმად, მორიგების ხელშეკრულების ბათილობა ხდება მაშინ, როცა ეს მორიგება ემყარება სინამდვილის შეუსაბამო გარემოებებს. ამგვარი წინამდებარე არ დაფიქსირებულია.

41. მხარის მითითებით, სააპელაციო სასამართლომ შეთანხმება დადებულად არ მიიჩნია, თუმცა ნაცვლად მთლიანი გარიგების ბათილობისა, მხოლოდ ის ნაწილი გააბათილა, რომელიც მას სურდა.

42. კასატორმა მიიჩნია, რომ სააპელაციო პალატამ არასწორად გამოიყენა კანონი ხელშეკრულების ნაწილის ბათილად ცნობისას. სააპელაციო სასამართლო, ერთი მხრივ, აცხადებს, რომ ზეგანაკვეთური შრომის ნაწილში გარიგება არ შეიცავს სავალდებულო რეკვიზიტს (ვალის მოცულობას), ხოლო, მეორე მხრივ, ამ დანაწესს შეცილების საფუძველზე აბათილებს. თუკი შეთანხმება არ შეიცავს კანონით გათვალისწინებულ რეკვიზიტებს, მაშინ იგი კანონსაწინააღმდეგოა და ბათილია სსკ-ის 54-ე მუხლის შესაბამისად. შეცილება ხდება მხოლოდ საცილო გარიგებების მიმართ, უცილოდ ბათილი (როგორიცაა კანონსაწინააღმდეგო) გარიგება ბათილია მისი დადების მომენტიდან, ყოველგვარი შეცილების გარეშე. ამავე დროს სააპელაციო სასამართლოს უნდა გამოეყენებინა სსკ-ის 62-ე მუხლი.

43. სააპელაციო სასამართლომ არასწორად გაანაწილა მტკიცების ტვირთი და ზეგანაკვეთური სამუშაოს შესრულების ფაქტის დასადასტურებლად მხოლოდ მხარის ახსნა-განმარტება მიიჩნია საკმარისად.

44. მხარის განმარტებით, გაუგებარია სააპელაციო სასამართლოს მსჯელობა, თუ რატომ ვერ შეძლებდა დასაქმებული იმის დამტკიცებას, რამდენი საათი იმუშავა, თუკი იმის დამტკიცება შეეძლო, რომ საერთოდ იმუშავა ზეგანაკვეთურად. დასაქმებულს შეეძლო, მოეთხოვა თანამშრომლების მოწმედ დაკითხვა, რომლებიც დაადასტურებდნენ, რამდენ ხანს მუშაობდა აპელანტი, მოეთხოვა ვიდუოჩანაწერების ამოღება, რომლებითაც გამოჩნდებოდა თუ რომელ დღეს და რომელ საათზე იმყოფებოდა იგი სამუშაო ადგილზე და სხვა.

45. კასატორმა უურადღება გაამახვილა იმ გარემოებაზე, რომ აუდიტის დასკვნით აპელანტმა ზეგანაკვეთურად 1976 საათი იმუშავა, ხოლო გადაწყვეტილებაში ზეგანაკვეთურად ნამუშევარი 464 საათია მითითებული.

მიუხედავად ამ განსხვავებებისა, აუდიტორმაც და სასამართლომაც ასანაზღაურებელი თანხა ერთნაირად დათვალა 12,400.56 ლარის ოდენობით.

46. მხარის მითითებით, სააპელაციო სასამართლომ არასწორად მოიშველია უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილებები, რომელთა შინაარსი განსხვავებულად ადგენენ სადავო საკითხებს.

47. საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 20 თებერვლის განჩინებით საკასაციო საჩივარი მიღებულ იქნა წარმოებაში, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის (შემდგომში – სსსკ) 396-ე მუხლით და ამავე კოდექსის 391-ე მუხლის შესაბამისად, დასაშვებობის შესამოწმებლად.

48. სააპელაციო სასამართლოს გადაწყვეტილებაზე შეგებებული საკასაციო საჩივარი შეიტანა მოსარჩელემაც, თუმცა საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა პალატის 2018 წლის 21 მარტის განჩინებით იგი დარჩა განუხილველად ხარვეზის გამოუსწორებლობის გამო.

49. 2018 წლის 20 აპრილს გამართულ საკასაციო სასამართლოს სხდომაზე მხარეებმა მიაღწიეს მორიგებას, წარუდგინეს სასამართლოს მორიგების პირობები და იშუამდგომლეს მათი დამტკიცების შესახებ შემდეგი სახით:

50. მხარეები, ერთი მხრივ, მოსარჩელე – ი---- ა-----ა (წარმომადგენელი – დ--- ა-----ე) და, მეორე მხრივ, მოპასუხე – შპს „მ-----ი“ (წარმომადგენელი – ა---- ხ-----ე) ვადგენთ წინამდებარე მორიგების აქტს №ას-223-223-2018 სამოქალაქო დავის მორიგებით დასრულების შესახებ შემდეგი პირობებით:

1. წინამდებარე მორიგების აქტის დამტკიცების შემდგომ, არაუგვიანეს 2018 წლის 10 მაისისა, შპს „მ-----ი“ გადაუხდის ი---- ა-----ას 8000 (რვა ათას) ლარს;

2. თანხის გადახდა მოხდება ი---- ა-----ას მიერ მითითებულ ანგარიშის ნომერზე, რასაც მიაწვდის შპს „მ-----ს“.

ს ა მ ო ტ ი ვ ა ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

51. საკასაციო სასამართლო გაეცნო მხარეთა მიერ წარმოდგენილ მორიგების აქტს და მიიჩნევს, რომ შუამდგომლობა მორიგების დამტკიცების თაობაზე უნდა დაკმაყოფილდეს, გაუქმდეს ამ საქმეზე სასამართლოს მიერ მიღებული ყველა გადაწყვეტილება, ხოლო მოცემული საქმის წარმოება შეწყდეს შემდეგ გარემოებათა გამო:

52. სსსკ-ის მე-3 მუხლით განმტკიცებულია სამოქალაქო სამართალწარმოებისათვის მნიშვნელოვანი დისპოზიციურობის პრინციპი, რაც უმთავრესად ნიშნავს მხარეთა მიერ საკუთარი ნების საფუძველზე კანონით მათთვის მინიჭებული უფლებების განკარგვას. მათ შორისაა ამავე მუხლის მე-2 ნაწილით გათვალისწინებული უფლება, მხარეებმა დავის შეწყვეტის მიზნით, მიაღწიონ შეთანხმებას გარკვეულ პირობებზე (მორიგდნენ), რომელიც ორმხრივ მავალდებულებელია და სასამართლოს მიერ დამტკიცების შემთხვევაში ექვემდებარება აღსრულებას.

53. საკასაციო პალატა მიიჩნევს, რომ მოცემულ საქმეზე წარმოდგენილი მორიგების აქტით განსაზღვრული პირობები გამოხატავს მხარეთა ნებას, რაც დასტურდება მხარეთა (წარმომადგენელთა) მიერ ხელმოწერილი მორიგების აქტით, ამავდროულად, მორიგების აქტის შინაარსი არ ეწინააღმდეგება კანონს.

54. საკასაციო პალატა დამატებით აღნიშნავს, რომ მხარეებისათვის ცნობილია წინამდებარე მორიგების აქტის სასამართლოს მიერ დამტკიცების სამართლებრივი შედეგები, კერძოდ, მორიგების აქტის დამტკიცების თაობაზე სასამართლო განჩინების კანონიერ ძალაში შესვლის შემდეგ საქმის წარმოება წყდება და მოცემულ მხარეებს აღარ აქვთ უფლება, განმეორებით მიმართონ სასამართლოს იმავე საგანზე და იმავე საფუძვლით.

55. სსსკ-ის 272-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტის მიხედვით, სასამართლო, მხარეთა განცხადებით ან თავისი ინიციატივით, შეწყვეტს საქმის წარმოებას, თუ მხარეები მორიგდნენ. იმავე კოდექსის 273-ე მუხლის მეორე ნაწილის მიხედვით, საქმის წარმოების შეწყვეტის შემთხვევაში სასამართლოსათვის ხელმეორედ მიმართვა დავაზე იმავე მხარეებს შორის, იმავე საგანზე და იმავე საფუძვლით არ შეიძლება.

56. სსსკ-ის 49-ე მუხლის მეორე ნაწილის თანახმად, თუ სასამართლოს მთავარ სხდომამდე მოსარჩელე უარს იტყვის სარჩელზე, მოპასუხე ცნობს სარჩელს ან მხარეები მორიგდებიან, მხარეები მთლიანად თავისუფლდებიან სახელმწიფო ბაჟის გადახდისაგან.

57. ამდენად, მხარეთა მორიგების საფუძველზე კასატორს უნდა დაუბრუნდეს სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ შპს „მ-----ისა“ და ზ----- ზ-----ის მიერ 2018 წლის 29 იანვარს №- საგადასახადო დავალებით გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი – 621 ლარი.

ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

საკასაციო სასამართლომ იხელმძღვანელა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 399-ე მუხლით, 373-ე მუხლის მეორე ნაწილით, 272-ე მუხლის „დ“ ქვეპუნქტით, 273-ე მუხლით, 49-ე მუხლის მეორე ნაწილით და

დ ა ა დ გ ი ნ ა:

1. დამტკიცდეს მორიგება მხარეთა შორის შემდეგი პირობებით:
2. მხარეები, ერთი მხრივ, მოსარჩელე – ი---- ა----- (წარმომადგენელი – დ---- ა-----) და, მეორე მხრივ, მოპასუხე – შპს „მ-----ი“ (წარმომადგენელი – ა---- ხ-----) ვადგენთ წინამდებარე მორიგების აქტს №ას-223-223-2018 სამოქალაქო დავის მორიგებით დასრულების შესახებ შემდეგი პირობებით:
3. წინამდებარე მორიგების აქტის დამტკიცების შემდგომ, არაუგვიანეს 2018 წლის 10 მაისისა, შპს „მ-----ი“ გადაუხდის ი---- ა-----ას 8000 (რვა ათას) ლარს;

4. თანხის გადახდა მოხდება ი---- ა-----ას მიერ მითითებულ ანგარიშის ნომერზე, რასაც მიაწვდის შპს „მ-----ს“.

5. მოცემული საქმის წარმოება შეწყდეს და გაუქმდეს ამ საქმეზე მიღებული ქვემდგომი ინსტანციის სასამართლოს ყველა გადაწყვეტილება;

6. განემარტოს მხარეებს, რომ საქმის წარმოების შეწყვეტის შემთხვევაში დაუშვებელია სასამართლოსათვის ხელმეორედ მიმართვა იმავე მხარეებს შორის, იმავე საგანზე და იმავე საფუძვლებით;

7. კასატორ შპს „მ-----ს“ (საიდენტიფიკაციო №-----) სახელმწიფო ბიუჯეტიდან (ქ.თბილისი, „სახელმწიფო ხაზინა“, ბანკის კოდი TRESGE22, მიმღების ანგარიშის №200122900, სახაზინო კოდი 300773150) დაუბრუნდეს შპს „მ-----ისა“ და ზ---- ზ-----ის მიერ 2018 წლის 29 იანვარს №-საგადასახადო დავალებით გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი – 621 ლარი.

8. საკასაციო სასამართლოს განჩინება საბოლოოა და არ გასაჩივრდება.

თავმჯდომარე

ზ. ძლიერიშვილი

მოსამართლეები:

ბ. ალავიძე

ე. გასიტაშვილი